

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidőkre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 12.

Hidassy Kornél halála.

Az ősi, pogány Sabaria romjain épült modern, szép püspöki városnak, a Dunántúl virágzó metropolisának, Szombathelynek középületei gyászt öltöttek, a harangok szomorú kongása szeretett főpásztoruk halálát hirdeti.

A gyászban méltán vesz részt az egész ország népe. A magyar püspöki karnak kiváló erényekben tündöklő alakja volt az elhunyt főpap.

Egy negyedszázadot a tanári katedrán töltött abban az időben, amikor — nehéz volt magyarnak lenni. A német világban a magyar haza szeretetére nevelte a nemzet ifjúságát s ügyes tollával és alapos tudásával sikerrel védte a magyarság ügyét a Thun-rendszer ellen itthon és a külföld előtt.

A püspöki széken, hova saját erejéből emelkedett, Isten dicsősége és embertársai boldogítása vezette. Szilárd jelleme akkor tünt ki leginkább, mikor a legelső magyar főpapi méltóságra lett kinevezve s az ő szerénysége kitért a nagy megtiszteltetés s ama küzdelmes időkben oly nagy felelősséggel járó magas méltóság elől.

A mi századvégi társadalmunk nem igen nevel ilyen jellemeket. Csak csodálva nézünk fel rá, mint a szentek nagy erényeire, de a példa követésére gyengéknek érezzük magunkat.

Az elhunyt főpap életrajzát a következőkben adjuk:

Életrajza.

Hidassy Kornél 1828. jun. 13-án született Komáromban. Középszkoláit jeles sikerrel végezte szülővárosában a benczések vezetése alatt, a hittudományi tanfolyamra pedig Budapestre küldetett a központi papnöveldebe. Tanulmányait félbeszakította a szabadságharc zaja, melynek végével visszatért a központi seminariumba s ott a Magyar iskolának második alapítója lett.

1851-ben pappá szenteltetvén, Scitovszky hercegprímás az általa akkor alapított *nagy-szombati* főgimnáziumba küldte tanárnak, hol kiváló sikerrel működött negyed századon át.

Ez időbeli működését az alábbi epizódokban bőségesen méltatjuk *Ompoly M. Ernő* és *Hock János* művei nyomán.

A nagy-szombati főgimnáziumnak később igazgatója lett.

1873. esztergomi címzetes kanonoknak, 1875-ben miniszt. oszt. tanácsosnak, 1876. esztergomi kanonoknak, 1878. címz. apátnak és 1878. tribunicus címz. püspököknek nevezték ki. 1882. okt. 8. óta a szombathelyi püspöki megye főpásztor. Értekezései az iskolai értesítőben jelentek meg. Ilyenek: A bölcsészet hazánkban való előhaladásának története (Nagy-szombat 1854—55); *De stilo bene latino* (u. o. 1856—57); *De sermonis latini usu quotidiano* (u. o. 1857—58).

De stilo bene latino.

A b. e. Scitovszky primás által alapított nagy-szombati főgimnázium 1856—7-dik évi értesítőjében egy programczikk jelent meg „*De stilo bene latino*” — A Jó Latin Irályról — ártatlan czim alatt.

Az értekezés írója, a főgimnázium legtekintélyesebb és képzetesebb tanárainak egyike, rövid három lapon végezve a jó latin irály kellékeivel, bátorságot vett magának a latin nyelv tanításának az „*Entwurf*” által elrendelt tanrendszerét bírálat alá vonni és végezetül előadni saját javaslatait a rendszer érezhető hiányainak orvoslására.

Begyűző érvelése higgadt, szigorúan tárgyilagos és semmiben sem lépte át a szakszerűség határait.

Nem az ő, de az általa megbírált rendszer hibája, hogy gyenge alkotmánya csuffá lett a tapasztalt tanár cikkének olvasói szemében.

Holott a „*Systemát*” érintetlen ne nyúl hozzá virágnak tekintették bécsi alkotói. A paedagogikus tökély „*arcanum triplicatum*”-ának, mely előtt a hatalmas „*összbirodalom*” összes „*pflichtgemäss*” alattvalói csak csendes ámulattal hajolhatnak meg.

Hallatlan merény volt a kétszeres tiszteltre kötelezett tanártól a forradalom előtti tanodák oktatási módszerének eredményét nemcsak párhuzamba vonni, de eléje tenni a következő által a latin oktatás terén felmutatott sikernek. Itéletet ülni az elérhetlen eszményi magasságban álló *Entwurf* fölött, mely a sok nyelvtani és szóköti szabály megőző betűje mellett a tanulóval édes keveset sajtáztat el a nyelv anyagából és csaknem semmit a klasszikus szerzők szelleméből. Kiemelni, hogy míg ezelőtt a hazai középtanoda a latin remekírókban jártas, nyelvükön folyékonyan társalgó, sőt ékesen szónokló és könnyűden fogalmazó nemzeteket nevelt: ez új rendszer „*érett*”-nek nyilvánított növendéke szótár nélkül a leggyeszerűbb fordításra sem képes, nemhogy Cic-rót megértene, távol attól, hogy irályi és szónoki szépségeiben minta gyanánt követhetné.

Bécsben pedig épen nem olvashatták megbotránkozás nélkül a régi Magyarország latin stylistáinak és szónokainak az összes művelt világ által elismert dicséretét. Thun uram emberei épen nem hagyhatták megróvó szó nélkül a magyar tanár rebellis szellemét, a ki egy tanintézet hivatalos kiadványában kötelességgel vallja a kormány rendeletein kívül a nemzet jogos vágyainak és kulturai igényeinek is megfelelni.

A magyar nemzet, e nemzet történelme és törvényei fölött rég napirendre tért az akkori kormány és tanügyi „*Entwurf*”-ja. És most egy egyszerű tanár merészkedik mindezeket felidézni jól behantolt sirjaikból, de sőt tüntetőleg és nagy betűvel emeli ki a „*Natio Hungarica*”-t, a „*Regnum Hungariae*”-t, „*Patriae amor*”-t, „*Studiumque is propriam nationem*” az ifjúság elméjének és a *Gesamtreich*ért dobogni hivatott szívének megrontására!

Ha nem áll vala az ország primásának palladiuma alatt, okvetlen megfosztják minden hosszabb processus nélkül tanszékétől a bécsi oktatásügyi minisztérium és az *Entwurf*-hű tanfőfiak körében közfelháborodást keltett cikk szerzőjét.

A fennálló kormány és tanügyi rendszer ellen elkövetett merénylet azonban így sem mulhatott el a kellő megtorlás nélkül.

Reázdultak tehát a „*De Stilo Bene Latino*” értekezésre és szerzőjére Thun grófnak összes tudós és tudatlan tollforgatói, kellő gravitással bizonyítván, hogy valódi Ciceronianusokat csak úgy képzünk az ifjúságból, ha

a sok szabálylyal, fő- és alkívétellel megtömött elméjét a remekíró nyelvnek megértésétől és beszélésétől távol tartjuk. Ennek bizonyítása közben leszedtek az inkriminált cikk szerzőjéről minden tisztességet, a barbár magyar nemzetről minden kulturái multat és becsületet.

Csak még azt felelték el bizonyítani, hogy a „*Sodalitas Litteraria Ungarorum*” tulajdonképpen Thun Leo gróf hazájában terjeszté a humanismust; hogy Janus Pannonius valahol a Morva partjain pengette vala világhírű lantját; hogy Mátyás királynak és tudós főpapjainak Bonfin által bámulva magasztalt tudománya Csaszlau városának szolgált világhírű ékeül s hogy tulajdonképpen mi lopkodtuk el Prágából a Corvina nagybecsű kincseit, melyeken, Brassicanus szerint, „*ex spoliis Hungariae*” századokon át élődtek derék szomszédjaink.

Egyébiránt ha ezt nem is, de bizonyítottak ok Magyarország művelődési multja ellenében, képzelt fensőségek arrogans modorával és tudományos pedanteriajok sallangos készleteivel, ennél rikitőbb képtelenségeket, körülteremtettéve mindazt a műveltségi fensőségeket megillető személyes és nemzeti pszichológusokkal.

A pöffeszkedő kimélytelenséggel megrohant magyar tanár rendre megfelelt összes ellenfeleinek. A „*de stilo bene latino*” kétségbevitte összes állításait kiszélesített alapon és még szilárdabban beokolta. A nagyképtű német kollegák philologiai és történelmi baklövőseit átlátszóan megvilágította. Kimutatta kérdéskérdő tudományosságuk kiáltó járatlanságát a magyar nemzet kulturái multjának ismeretében. Személyeskedő gorombaságaiknak és pszichológó rágalmaiknak azonban adósuk maradt. Kitért méltósággal a szennynek utjából.

Thun Leo gróf „*Ciceronianus*”-ai tehát folytatták a harcot e téren, mert rajta jogosan érezték fölényüket. A tudományos és tanügyi kérdés körül megindult a vita a magyar nemzetre szőrt becsmélésre és pszichológóssá fajult el a kultura apostolainak válaszában. E téren sem maradtak adósok a magyarok német szomszédjaiknak. Derekasán megfelelt reá *Lamassa József* (a mostani érsek) „*De stultitia quorundam, qui se Ciceronianos vocant*” cz. polemikus művében.

A „*De Stilo Bene Latino*” írója *Hidassy Kornél*, tanári tanszékéről a közoktatási minisztérium osztálytanácsosának hivatott meg, s esztergomi kanonokságra és választott, majd megyés püspöki méltóságra emelkedett.

Tanár és igazgató.

Trefort miniszternek egy napon az a gondolata támadt, hogy megnézi a nagy-szombati érseki konviklust és az azzal összekötött főgimnáziumot.

Elment, megnézte, s a mit látott, a mit tapasztalt, meglepte őt.

Ott a felső tót vidéken talált egy mintagimnáziumot, amelyben nem csak tanítanak, hanem nevelnek is. Talált egy intézetet, mely a magyar szellemnek, a lelkes hazafiságtól áthatott nemzeti kulturának igazi melegágya.

A tanárok lelkiismeretes buzgalma, ideális hivatásérzete, a rend, a külső fegyelem, egyszerű az intézet közszelleme annyira megtetszett a miniszternek, hogy sietett kitüntetésekkel elhalmozni az igazgatót.

Mert Trefort nagyon jól tudta azt, hogy egy középiskola szellemét és didaktus színvonalát nem a miniszteri szabályrendeletek emelik, hanem az intézet igazgatója teremti meg. Ő a lélek, a mozgató és életet adó erő az iskola organizmusában, a melynek közszellemét olyanná gyurhatja és idomíthatja, a milyen munkakedv lelkesíti hivatásszeretét.

Ez az igazgató pedig *Hidassy Kornél* volt. Egy magas, vékony alak, ragyogó setét szemekkel, egyenes vékony szemöldökkel, nyílt szolid arczzal, beszédes homlokkal, finoman metszett római orral.

Külső megjelenésének előnyei kiváló szellemi és erkölcsi tulajdonságokkal párosultak. Képzett, rendezett fő, a bölcsész itéletével, a szónok idealizmusával s a pedagógus szívével.

Külső fellépésében ott az a megnyerő modor, az a nemes önérték, az az előkelő tartózkodás, a melyből ritkán tud kibortakozni a bizalom, de ha egyszer utat tört magának, nemes, lovagias őszinteségre olvad át.

Trefort megismerte, megszerette őt, s mikor a kultuszminiszteriumban üresedésbe jött az egyházi ügyek osztálytanácsossága, *Hidassyt*, a pedagógust nevezte ki e diszes állásra.

* * *

Hidassyban a gentleman és a pap saját-szerűen találkozik. Ha katonai pályára lépett volna, ép oly kötelességtudó, bátor, vitéz lett volna belőle, mint a mily humánus, szolid pap lett.

Maga iránt szigorú, mások iránt gyengéd és elnéző. Kiváltképen ki volt fejlődve benne a kötelességérzet, melyet életszabályként tűzött ki maga elé. Az a meggyőződés vezette, hogy nem a lángész a leghasznosabb tagja a társadalomnak, hanem az a tehetség, a ki kötelességét minden körülmények között hiven teljesíti.

Fényesen jellemzi gondolkodásmódját az az egyetlen eset, melyet még tanár korából hallottam róla elbeszélni.

A magyar irodalmat tanította. Egy forró nyári nap délutánján megjelent tanítványai között, s felszólította *Széchenyi Pált*, a ki akkor kispap volt a nagyszombati konviktusban.

A grófot *Scitovszky* primás rábeszélésére adta édes anyja a papi pályára, mert a szelid lelkületű fiuban még az anyai szeretet részrehajlása sem tudta felfedezni a jövő miniszterét.

A papi pályán azonban fényes kilátásai voltak. A ragyogó történelmi múlt, a tekintélyes családi név, a főri vagyon és összekötés előnyeivel léphetett az ifjú gróf az egyházi rend kötelékébe.

Mint növendékpapnak külön szobája volt, külön étkezett, külön ruházkodott, s mint püspökjelölt, teljesen el volt különítve pályatársaitól, a jövőbeli szegény falusi plebánosoktól.

Csak egy dologban nem nyújthatott számára kiváltságokat a kilencz águ korona. A szorgalomban és az előmenetel dolgában.

Együtt járt előadásokra a többi kleriku-

sokkal. S bár a tanárok kiméletesen bántak vele, sőt *Hidassy* a legnagyobb megkülönböztetéssel és bizalmasodással tüntette ki az iskola falain kívül, — de az iskolapadokban megszünt a külön privilegium.

Egyszer épen olyankor szólította fel *Hidassyt*, hogy a gróf még közepes feleletet sem tudott adni. Elsápadt s reszkette lapozgatta a tankönyvet, de feleletet adni nem volt képes.

Hidassy először azt hitte, hogy tanítványa egy kissé megzavarodott. Segíti, vezeti, de a dolog sehogy se akart menni.

Hidassy arcán kicsattant a bosszúság pirja.

— *Bartók János*, kiáltá a tanár, és a felhívásra egy csinos képű papnövendék állott fel.

Véletlenül ez sem volt elkészülve. *Hidassy* alakja kinyulik, szemöldéit haragosan vonja össze, s kitér belőle a szó:

— Maga nem gróf, magának tanulni kell. Ha gróf lenne, lehetne ostoba, azért mégis megélné, mert vagyona volna legalább. De ha valaki vagyon nélkül számár, akkor éhen kell neki halni. A szegény ember ha nem dolgozik, elpusztul. Ha a grófot kicsapják is a papságból, azért gróf marad. De ha magát kicsapják, koldussá lesz . . .

Kinos, mély csend követte szavait, s minden szem *Széchenyire* volt irányozva, a ki sápadtan ült helyén s nedves szeméit törülgette.

Széchenyi ezután nemsokára megvált a papi pályától, *Hidassy* pedig folytatta önfeladkozó tevékenységét a nagyszombati iskola tanári katedráján.

Szombathelyi püspök.

Mint igazgatót 1873-ban nevezte ki a primás esztergomi kanonokká.

Igy jutott be a kultuszminiszteriumba. Midőn pedig *Szabó Imre* halála után megüresedett a szombathelyi püspöki szék, *Hidassy* foglalta el azt.

Elődje páratlan népszerűsége nagyon megnegyezte az ő helyzetét.

Szabó Imre a nyilvánosság embere volt, a ki élénk részt vett a közélet mozgalmában.

Életének javát az iszkázi parochiában töltötte el, s a püspöki székben sem tudta megtagadni a kedélyes falusi plebánost.

Az utcán még a gyermekkel is szóba állt, s asztala mindig tele volt vendégekkel. Szerette a tréfát, a szórakozást, s udvari papjával minden nap informáltatta magát a városban történt dolgokról. Páholyt tartott a színházban, kísértelt a diák majálisokra, s minden este meg volt a maga rendes tarokk-parthieja.

Szerette is őt mindenki s emléke feledhetetlen lesz egyházmegyéjének székvárosában.

*Hidassy*nak tehát nagyon nehéz volt a népszerű püspök helyét betölteni.

Oly igényeket kötöttek hozzá, a melyeknek az ő komoly, tudományos, zárkózott egyénisége nem felelhet meg. O nem a nyilvánosságának, hanem főpapi kötelességeinek élt. Szigorú erényű, asketikus hajlamu ember, a ki azt sem nem affektálja, sem nem dicsekszik vele, hanem teszi meggyőződésből. A maga szigorú disciplináját azonban nem erőszakolja senkire, hanem félrevonulva imádkozik, bőjtöl és elmélkedik.

Több gondot fordított könyvtárára, mint asztalára.

Tudományának és a közoktatásügy terén szerzett tapasztalatainak a püspöki tanácskozmányok alkalmával, — főleg tanügyi kérdésekben — bő tere nyílt.

Olyan főpap, a ki az iskolából lépett úgyszólván a püspöki székre, s kormányzatának egyik alapeszméjévé az iskoláügy emelését tette egyházmegyéjében.

Alighogy elfoglalta a püspökséget, első dolga volt, hogy a püspöki iskolák tanítóinak fizetését székhelyén felemelje, s nyugdíjgyűjtemet rendezze.

Nemcsak névleg tagja, hanem buzgó és tevékeny apostola is volt az egyház tanítótestületének, s kire joggal reá illenek *Guizot* szavai:

— Azért fáradozik az emberekért, hogy jutalmát lássa érte egykor az Istentől!

A miniszter bukása.

Hivei és papjai rajongó szeretettel vették körül *Hidassyt* s ennek kézzelfogható bizonyosságát adták a legújabb választás alkalmával.

A választás előtt ugyanis az idős és érdemteljes szombathelyi püspök mellözésével két fiatal püspököt terjesztett fel a kormány kiténtetés végett. *Hidassy* püspök nem vágyott a kiténtetés után, puritán jelleme még a nagyobból is le tudott mondani annak idején, — de hivei és papjai az ő megsértését látták a mellözésben s a képviselőválasztásnál óriási többséggel megbuktatták a — kultuszminisztert.

Halála.

Szombathely, okt. 12. (Saját tud. távir.) *Hidassy Kornél* szombathelyi püspök tegnap este 10 órakor meghalt. A püspök napokon át feküdt már öntudatlanul; tegnap este agonizálni kezdett és kezelő orvosa, dr. *Medzihraczký* főorvos kijelentette, hogy a halál csak órák kér-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Búcsu.

Írta: Papp János.

Édes Klárika!

Hogy is írja csak a levelében?

... Vájlunk el. Maga elmegy jobbra, én meg balra s szépen elfeledjük egymást. Meglássa, hogy sikerül. Eleinte nehezen fog menni, fájni is fog talán, de aztán beleszokunk a szokatlanba, fölkeressük a régi társaságot, a miket egymásért elhanyagoltunk, azután elfelejtünk mindent. — A mi regényünknek vége . . .

Legyen úgy, amint maga akarja: vájlunk el. Maga elmegy erre, én amarra s elfelejtjük egymást. Lehet, hogy igaza van. De mielőtt elválnánk, búcsuzzunk el egymástól . . .

Hogy is kezdődött ez a mi regényünk? Ugy, mint a regények kezdődnek egyáltalában. Megláttuk és megszerettük egymást. Azaz, hogy ezt csak később tudtam meg. A kezdet-kezdetén csak azzal voltam tisztában, hogy én szerelmes lettem magába. És higgye el, hogy ezt ropant nevetségesnek tartottam. Fájdalmasan nevetségesnek, mert meggyőződésem volt, hogy a ki nekem nincsenek híres ősei, nincs vagyona, sőt még jövője is alig, aki egyszóval semmi, annak

nem szabad szerelmesnek lennie. Én pedig ezt a sok »nincsen«-t, mind a magaménak monhattam s épen azért igyekeztem is menekülni a szerelemnek még a gondolatától is. Természetesen ez nem sikerült s én napról-napra jobban szerettem magát, de elitkoltam, bár menyinyire fájt is, mert mondom, meggyőződésem volt, hogy: nem szabad . . . Mondják, hogy a szerelem öl s én akkor olyan szépen megbarátkoztam a halál gondolatával. Akinek senkije meg semmije nincsen, annak úgy sem sokat ér az élet s milyen fölemelő tudat meghalni valakiért akit nagyon szeretünk, de akit szeretni: nem szabad . . .

Am ekkor előállott az a valaki és azt mondta: de szabad. Lehet, hogy maga elfelejtette, de én nagyon jól emlékezem reá. Egy ködös őszi este történt. Szótlanul haladtunk egymás mellett s engem a borongós őszi idő még szomorubbá tett, mint amilyen szomorúnak maga eddig ismert. Faggatni kezdett, hogy mi a bajom, mi keserít el s én elmondtam magának mindent. Csak azt hallgattam el, ami legfőbb oka volt a szomorúságomnak: hogy magát szeretem. De nem is kellett elmondanom, mert maga már tudta, megérezte ezt. És bevallotta, hogy maga is szeret engem, nagyon, igazán. Az első pillanatban kimondhatatlan boldoggá tett a vallomása, de csak az első pillanatban, mert azután — emlékezhet rá — rögtön tiltakoztam:

— Nem, nem lehet, nem szabad . . .

De maga nem érte be ezzel. Vitakozni kezdett velem. Beszéltünk az élet nehéz problémáiról, az ingadozó emberi természetről, a várakozás terheiről, jövőről, a megélhetés nehézségeiről. Meghántunk vetettünk mindent, hiszen nem voltunk már gyermekek. És meggyőzőtt engem. Elhitette velem, hogy nekem, a semminek is jogom van a szerelemre, nekem is szabad szeretni, én is hallgathatok a szívem sugallatára. Megállapodtunk abban, hogy küzdeni fogok magáért s bár milyen hosszú is legyen ez a küzdelem, maga várni fog értem.

— És ha megbánja ezt a fogadását, — kérdeztem.

— Nem fogom megbánni sohasem, — felelte maga.

Szószerint így történt azon a borongós őszi estén, a mely engem a boldog emberek sorába avatott. Mennyi kedvvel, mennyi akarral fogtam a küzdelemhez! Éreztem, hogy már nem vagyok semmi, hogy van valakim, aki szeretettel gondol reám, a kiért érdemes küzdeni. Késő éjjelenként, íróasztalom fölé görnyedve, a test-lelket fárasztó munkában ha ellankadtam, magára gondoltam s új erőt nyertem a dologhoz. Ha gáncs, ha megaláztatás ért, nem lázadtam föl. Tűrtem békeséggel, mert tudtam, hogy magáért, a jövőnkért, a boldogságunkért tőrök. És én boldog voltam, de boldog volt maga is. Hogy várt, mikor tudta, hogy ünnepnapon, mikor néhány órára felszabadultam a robot alól,

dése. A haldokló szemeit *Vidos* Lajos kanonok és nővére, *Hidassy* Krisztina fogták be. Reggeli öt órakor harangzúgás hirdette az egyházfő halálát. A városban gyászlobogók tengenek. A püspököt a palota nagytermében helyezték ravatalra.

Szombathely, okt. 12. (Saját tud. távir.) A káptalan ma hivatalosan konstata a püspöki szék megüresedését s testületileg megjelent a káptalannál Az egyházmegye vezetését *Stegmüller* Károly, püspöki helynök vette át, az egyházi funkciókat pedig *István* Vilmos dr. segéd-püspök látja el. A temetés az eddigi megállapodások szerint október 15-én lesz s hir szerint *Hornig* báró, veszprémi püspök végzi a szertartást.

Korai bizalom.

Megemlékezett az egész magyar sajtó arról a feltűnést kelső esetről, hogy *Rohonyi* Gyula újvidéki kormánypartí képviselő nem akart bizalmat szavazni a miniszterelnöknek. *Balla* Aladár volt nemzeti partí indítványozta az üdvözlést, a képviselő ur ellenezte, a zsidó rabbi és a református lelkész szintén. Ennek dacára *Balla* előterjesztette a távirat szövegét, melynek hatásáról az *Újvidéki Hírlap* hitelesen a következőket közli:

Nagy láрма támadt erre. *Molnár* Hugó fölkiáltott: Ez korai!

Rohonyi Gyula: Korainak tartom én is, majd esetleg (!) ha beszámolót tartok, akkor tessék az indítványt megtenni.

Balla Aladár: Nem valami nagy ragaszkodásnak tartom, hogy a szabadelvű part ellenzi, hogy annak fejét üdvözljük. Dilemma elé akartam önöket állítani.

Kassovitz dr. és főleg *Bruck* felső kereskedelmi iskolai igazgató *Balla* dr. indítványa mellett szólaltak föl.

Kohn dr.: Lényegében hozzájárul az indítványhoz, de látva, hogy a nézetek eltérők, helyes volna, ha egyértelmű határozatot hoznánk. Azt a tényt, ha a miniszterelnök a főispánt kinevezte, nem kell megköszönni. (Zaj, ohó kiáltások.)

Kassovitz dr.: De igen.

Rohonyi nagy zűrzavar közt szólalt föl: Nem lehet az iránt kétség, hogy egy szabadelvű partí képviselő a szabadelvű part fejét

bármikor örömmel üdvözlö. De most időszerűtlen és alkalmatlan. Nincs ünnepi aktus, nincs alkalom. Pártolom az eszmét, de most nincs annak az ideje. Majd a beszámoló alkalmából czélszerűbb lesz.

Balla Aladár dr.: Rohonyi, ha majd be fog számolni, nem a szabadelvű part nevében fog szólni, ő nemcsak a part, ő a város egyhangulag megválasztott képviselője. Akkor még időszerűtlenebb lesz, mint a mai szabadelvű part végrehajtó bizottságának ülésén.

Papp dr. helyesli az érveket. Helyesen mondta, *Balla* dr., hogy a *partunk elzúllott*.

Balla Aladár: Csak a közvéleményt tolmácsoltam. (Zaj.)

Papp dr.: Ha majd szerveztük a partot és nem lesz elzúllott, akkor majd táviratozunk.

Többen erre fölkiérték *Ballát*, vonja vissza indítványát. *Balla* azonban ragaszkodott hozzá.

Szalay Lajos elnök erre elrendelte a szavazást. (Kinos zűrzavar.)

Horváth Géza dr. vállalkozott a békéltetésre s beadta következő indítványt:

Mondja ki a gyűlés, hogy üdvözlö a miniszterelnököt, de csak ha majd a part együtt lesz.

Ezt aztán elfogadták.

A megyei tisztviselőkért.

Valahára kezdik észrevenni, hogy a magyar tisztviselői osztály helyzete végleg tarthatatlanná válik, ha gyorsan nem segítenek rajtuk. Nemrég a vallás- és közoktatásügyi miniszter tett a tanárok érdekében egy bár szerény, de azért mégis haladást jelentő javaslatot, most pedig *Széll* Kálmán mint belügyminiszter lép fel törvényjavaslattal, mely a vármegyei tiszt, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet helyzetének javítása folytán előállt kiadások fedezéséről intézkedik. A törvényjavaslatot, azt hisszük, minden vita nélkül el fogják fogadni s hasonló javaslatok fogják követni.

Szövege a következő:

Törvényjavaslat.

A vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadások fedezésére szükséges 313.229 korona póthitel tárgyában.

1. §.

Felhatalmaztatik a belügyminiszter, hogy a vármegyék közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásainak fedezésére az 1900. évi állami költségvetésről szóló 1900. VI. t.-cz. XVII. feje-

zett 3 czim 1. és 2. rovatai alatt engedélyezett 12.173.336 korona hitelen felül 313.229 korona póthitelt vehessen igénybe.

2. §.

Ezen póthitel az állampénztári készletekből fedezendő.

3. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, végrehajtásával a belügy- és pénzügyminiszterek bizatnak meg.

Széll Kálmán.

Indokolás.

A vármegyei tiszt, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet javadalmazásának emelése iránt országos értekezés felhangzott és kétségtelenül jogsult kívánság azon elhatározásra birt, hogy ezen kérdésnek meggyőződésem szerint is égető szükségét képező megoldását lehető mielőbb biztosítam és azért a folyó évre főbb hitelként előirányzott 550.000 koronát egész összegben a vármegyei alkalmazottak törzsfizetésének javítására fordítottam s ekként lehetővé tettem azt, hogy ezen összeg reáfordításával a múlt évben már részben rendezett 14 vármegye a hitel akkori elégtelensége folytán elmaradt segéd kezelő és szolgaszemélyzet fizetését, 33 vármegye pedig összes alkalmazottjainak törzsfizetését emelhesse.

Nem térhettem ki a vármegyei alkalmazottak fizetésjavításának ilyen módon állami segéllyel való lehetővé tétele elől, mert a kétségtelenül mostohán javadalmazott vármegyei tisztviselő fizetését állami segély útján legalább is a tisztességes megélhetést biztosító mérvig és minél több vármegyében feljavítani elkerülhetlenné vált, a mi pedig csak úgy volt lehetséges, hogy az egész 550.000 korona hitelemelkedést ezen célra fordítottam.

Eznek következtében azonban azon helyzet állott elő, hogy a f. é. állami költségvetés indokolásában felsorolt és elodázást szintén nem tűrő és az említett 550.000 korona összegben fedezettel birt egyéb szükségletek u. m. állások szervezése, megfelelő anyagi erővel nem rendelkező vármegyék építkezésének segélyezése és végül pénztári hiányok megszüntetése kello fedezet nélkül maradtak; előállott tehát annak kikerülhetetlen szükségessége, hogy a közigazgatás helyesen felfogott érdekében ezen szükségletek fedezéséről is gondoskodjam.

Hogy tehát a f. é. állami költségvetés indokolásában felsorolt valamennyi szükséglet kielégítést nyerhessen; van szerencsém a tisztelt képviselőházat felkérni, hogy a vármegyék közigazgatási árva- és gyámhatósági szükségleteinek fedezésére az 1900. évi állami költségvetés

félkeresem. S mily édesen teltek el azok az órák. Valahányszor rövid ideig együtt voltunk, éreztem, hogy a szerelmünk minden találkozás alkalmával csak növekszik. Terveztük ilyenkor, hogy majd egyszer, sokára így lesz, úgy lesz. Nem voltunk nagyravágyók, nem óhajtottunk semmit, csak egy kis családi tűzhelyet, egy kis fészket. Ezt pedig biztosra vettük, hogy meg lesz. Ugy véltük, hogy ehhez jogunk van és erősen ragaszkodtunk hozzá, mert nagyon szerettük egymást. Így teltek a napok, hetek, hónapok, sőt egy esztendő is lepergett s a mi szerelmünk erősebb, nagyobb volt mint bármikor, reményeink teljesülésében jobban biztunk mint valaha . . .

Ettől kezdve azonban szomorú a mi regényünknek a folytatása. Szerelmünk nem maradhatott titokban. Előbb megtudták néhányan, a kik közelebb állottak hozzánk, azután mások, azután sokan. Kezdték bennünket együtt emlegetni. Ha társaságba mentünk s egyikünk nem volt ott, mindjárt kezdődtek a kérdezősködések: Hogy van? Hol van? Régen nem láttuk stb. Mi — talán rosszul cselekedtünk, — nem titkoltuk el vonzalmunkat. Nem hirdettük, de nem is titkoltuk el, mert nem találtunk benne semmi titkolni valót. Szentnek, magasztosnak tartottuk a szerelem érzését. Am később a társaságok, a jó barátok nem elégedtek meg a kérdezősködéssel. Csipkelődni, gúnyolódni kezdtek: Meg volt már az eljegyzés? Mikor lesz? Meghívtok a lakodalomra? stb. Ezzel sem sokat

törődünk. Nem estek jól a gúnyolódások, de tudtunk magunkat rajtuk. De a jó barátokat, a kedves társaságokat nem lehet ilyen könnyen kielégíteni. Mert irigyek ezek a jó barátok, nyomorultul rosszak ezek a társaságok. Ha nem fogott rajtunk a kérdezősködés, a gúny lódás, találtak más, hathatósabb eszközt, amivel megbolygassák a boldogságunkat: a rágalmozást. Oly édesen tudják az ember szívébe mártani a legmérgesebb nyilakat, hogy szinte köszönetet várnak érte.

— Nézd kedvesem, én nem tudom és nem is akarom elhinni, de azt beszélik, hogy itt, meg ott, ekkor meg akkor, így meg amúgy. Én igazán nem hiszem, de mint jó barátod kötelességemnek tartom, hogy figyelmeztesselek. Mert hát ki tudja. Manapság minden megcsik és az emberek olyan rosszak . . . és így tovább . . .

Ez sem hatott egyelőre. A mi szerelmünk sokkal erősebb, sokkal hatalmasabb volt, mint a rágalmozás gyáva fegyvere. Amikor a leggaládabb módon igyekeztek maga előtt befejezteni, akkor bevallotta, hogy ép úgy szeret, mint bármikor. De ha a szerelmét nem is tudták megtörni, megrendítették az irántam és a jövő iránt való bizalmát. Éreztem ezt, amikor csaknem sirva mondtam:

— Nem hiszem a rágalmozást, de majd meg lássa, hogy szétmarnak bennünket egymástól! . . .

En vigasztaltam, igyekeztem rábeszélni, hogy

az lehetetlen, de én is éreztem, hogy igazat beszél. Attól az időtől szomorúságra váltak a mi napjaink. Ha össze jöttünk, nem a jövőnkkel, nem a boldogságunkkal foglalkoztunk, elég dolgot adott a jelen. Itt azt beszélték, amott azt beszélték. Később már szinte féltünk egymással találkozni is. Mert ha a ma elmúlt, nem lehetett tudni, hogy mit hoz a holnap. Akkor én már tudtam, hogy mi fog következni. Éreztem, hogy a regény a végéhez közeleg.

Ugy is történt. Levele nem talált készületlenül. Mielőtt felbontottam volna, sejtetem megugta, hogy mit tartalmaz. Az ítéletet, amely kimondja, hogy én újra az vagyok, aki régen voltam, akinek nincs senkije, semmije . . . akinek nem szabad szeretni. Az ítéletet, amely bizonyosságul szolgál, hogy igazat mondtam magának azon a borongós őszi estén, hogy meg fogja banni a fogadását. Nem vádolom. Maga úgy cselekedett, amint a maga helyén minden nő cselekedett volna. Nem a szívére hallgatott, hanem a világra. És ez természetes. Mert, hogy valaki a világgal szemben a szíve sugallatát kövesse, ahhoz nagyon mély szerelem kell s úgy csak az tud szeretni, akinek a világon senkije és semmije sincsen s a kinek maga volt mindene . . .

»Váljunk el — írja maga, — egyikünk elmegy jobbra, a másik balra s szépen elfeleledjük egymást! — És ha nem? . . .

Isten ve! . . .

XVII. fejezet 3. c. 1. és 2. rovata alatt felvett 12.173.336 korona hitelen felül még nélkülözhetetlenül szükséges 313.229 korona tulkiadás-hoz hozzájárulni, illetőleg az ide vonatkozó törvényjavaslatban említett 313.229 korona póthitelt rendelkezésemre bocsájtani méltóztassék.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 12.

Tallán Béla elnök megnyitván az ülést, **Szell** Kálmán miniszterelnök a belügyi tárca póthiteleként 313.000 koronát kér, a megyei tisztviselők fizetésének fölemelésére és dologi kiadásokra.

Harmadik olvasásban megszavazták ezután a *gazdatisztai javaslatot*.

A megrendelések gyűjtése.

Az előadói széken megjelenik **Matuska** Péter, a kit az ellenzék derűs, mosolygós arccal fogad.

Fichler Győző visszatér a tegnapi inczi-densre s kimutatni iparkodik, hogy **Rosenberg**-nek absolute nem volt joga tegnap előadóként szerepelni.

Rosenberg Gyula vitázik ez ellen s bizonyítja, hogy neki joga volt tegnap az előadói tisztre.

Matuska Péter előadó ismertette a megrendelési javaslatot s azután elfogadásra ajánlotta.

Vigéczi járvány.

Barabás Béla: Nem az a lényeges, hogy ki most az előadó, hanem hogy a két bizottság homlokegyenest ellenkező nézeteket vall s **Rosenberg** aligha kapott megbízást, hogy a saját bizottságával szemben az igazságügyi bizottság nézetét adja elő.

Ez a javaslat: Nesze semmi fogd meg jól. A miniszter azt mondja jelentésében, hogy Ausztriában nem szabad az idegen ügynököknek házalni. Hát miért szabad nálunk? Miért garázdálkodhatnak nálunk? (Élénk helyeslés a szélsőbalon).

A miniszter ur levonhatja a saját szavai-ból a konzekvenziát.

A kisiparos küzd a megélhetéssel, alig bírja fenntartani magát s mikor a törvényhozás előáll, hogy segítsen rajta: akkor ilyen üres, semmitmondó javaslattal áll elő a kormány. (Ugy van a balon).

Lehet-e csodálni, hogy elveszti a kedvét az iparos. Ne Budapesten, a vidéken nézzenek szét, hogy meglássák nyomorukat. Amíg az önálló vámterületet meg nem csináljuk, nem is lesz nálunk addig egészséges ipar.

Elitélő szavakkal vázolja ezután a biztosító ügynökök lelketlen üzelmeit. Sirva néz utána sok család, ha felült a kétes existenciák ígérgetéseinek. S ez ellen nem védi a népet a törvény.

Ez a javaslat bolond állapotot teremt. Nem szabad megrendeléseket gyűjteni, de házról-házra járni és eladni: szabad. Mint mikor azt mondjuk egy szép kertre: a virágokat megnézni és szagolni nem szabad; — de letépni: azt szabad.

1893-ban letárgyalt ez a ház egy javaslatot a *vándoriparról*. Atküldték a főrendiháznak alkotmányos tárgyalás végett. Azóta ez a törvény elveszett. Hova tűnt, mi lett belőle, nem tudom.

Hentaller: Elsikkasztották!

Barabás: A kvótatörvényt nem fogják el-sikkasztani. (Élénk derűtség). Szóval volt már ilyen javaslatunk, de 93. óta csak most jutott eszükbe, hogy előírásuk újra, eddig sehol sem volt ezen törvény, ami szép világot vet az ellen-örzésre.

A párt nevében, a tönk szélére jutott kisiparosok érdekében kívánja, hogy a külföldi ügynököket és utazókat ki kell tiltani.

A merkantil irány háta mögött van egy nagy hatalom: az ingó vagyon. Az agrár irány háta mögött is van egy nagy hatalom: az ingatlan vagyon. De mi van a kisiparos háta me-

gett? semmi. A két keze munkája. Támogatni kell hát ezt minden erővel.

Altalanosságban elfogadja a javaslatot, módosításait majd a részleteknél teszi meg. (Eljenzés balról).

Elnök: Barabásnak az 1893. évi vándor-törvényre vonatkozó megjegyzésére elismeri, hogy az átküldetett a főrendekhez. Hogy azután mi történt vele, nem tudja. De az elnökség hatásköre nem is terjed ezen túl. (Ellenmondás a szélsőbalon).

Kubik: Béla: Ez nem úgy van. Intézkedni kell!

Hentaller: Hátha a kvótatörvény is elvész? (Derűtség).

Frey Ferencz örömet fejezi ki a felett, hogy az iparosok és kereskedők érdekében történik intézkedés. Hatalmat vesz magának, hogy a kassai agrárkongresszus szónokainak, akik az iparosok és kereskedőkről oly rokonszenven emlékeztek meg, az iparosok és kereskedők utólagos biztos jóváhagyása fejében, — megköszönje rokonszenvüket. Régen nem tárgyalt már a Ház az iparosok és kereskedők bajairól. Ő mint szakember iparkodik most e bajokat feltárni. A javaslatot elfogadja.

Ut percz szünet.

Mezei Mór aggodalma.

Mezei Mór sajnálattal jelenti ki, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert az ipart absolute nem támogatja. Ha a külföldieknek megtiltáná a megrendelések gyűjtését, de a belföldieknek megengedné; ez támogatná a magyar ipart. Igaza van **Barabás**nak, nem ér a javaslat semmit. (Derűtség a szélsőbalon).

Védelmébe veszi az utazó ügynököket. Azt mondják, betolakodnak a házakba . . .

— Ugy van! — felel a szélsőbal.

Mezei: Jó, jó. Majd a végét tessék kivárni. Egyéb baj is van. Hazudnak is. Illetlenül viselkednek.

— Ugy van! — hangzik ismét a szélsőbalról.

Mezei: De hiszen más foglalkozásu emberek is hazudnak. Ha mindenkit becsuknánk, aki hivatalosan látogatást tesz valahol, (Derűtség.) aki illetlenül viselkedik, vagy hazudik, hova jutnánk? (Hosszas, élénk derűtség.)

A bihari választások.

A »Magyar Szó« kiosztja Biharvármegye választókerületeit: erős a gyanum, hogy az a »Bihari« budapesti ember, de ha nem is, az bizonyos, hogy a vármegyét nagyon kevésbé ismeri.

Biharvármegyében sajátos az, hogy a megyebizottságnak alig 5%-a önálló gondolkozásu ember, a többi hét próbás mameluk — míg ellenben a választókerületekben erős az ellenzék, s az új rendszer meglepetéseket okozhat. Valamennyire — kétségkívül jobban mint a M. Szó, ismerem a kerületeket, s megköczkázthatok egy kis hozzávetést.

Étesd, ha gróf **Zichy** Odön föllép, **Telegdine** veszélyes, mert ha a **Zichy** és **Bethlen** uradalom összetart, nincs honnét szavazatokat várnia, minthogy a magyar községek ellenzékiek, maradna a Bátoróság, de **Telegdine**nek egy nyilatkozata a románokat elidegenítette; gróf **Zichy** Odön csak a **Jenő** gróf akaratával lépne föl, ez azonban kényes és nehéz dolog.

Székelyhidon azt hiszem, megmarad **Kiss Albert**: **Szunyogh** Zsigmond okosabbat is tud csinálni minthogy föllépjen, talán inkább **Fáy**, de az is kevés kilátással; igaz, hogy **Székelyhid** megszakítható, de ha **Diószeg** s **Mihályfalva** kitart, pedig úgy tudom kitart, még **Bagamért** is hozzávéve **Kiss Albert** többsége biztos.

Tenkéről úgy beszél az említett lap, mintha **Blaskovich** föl sem lépne s oda szánja **Hlatkyt** vagy **Márkus** Lászlót. Ha mind a három föllépne furcsa kis gabalyodás lenne belőle. Akkor ott legtöbb kilátással birna **Nadányi**

Jenő, ki a kerület magyarjainak bizalmát bírja, a románság pedig majd háromfele szakad, de azokat a »kuriai« biráskodás mellett nehéz lesz bevinni, de meg sokba is kerül.

Ugrán valami **Halász** Lajos van említve; nem tudom kicsoda, ilyen nevű szerkesztette egy időben a »Szabadság«-ot s vivott párbajt a **Tisza István**-féle ügyben **Korbulylyal**; — az csak nem lép föl **Tisza** ellen?! Egyébaránt itt a dolog egy híd fordul meg. **Komádi** épített egy hidat a **Körözsön** a vasutállomáshoz, ez meglehetősen rozoga, most azt kéri, vegye át a fenntartását a vármegye; hát ha ez meg lesz, akkor **Komádi** szavaz mint a karikacsapás, nem lesz mit — — — halászni.

Biharon kétlem, hogy gróf **Tisza** Kálmán föllépjen. Ha megkísérte, **Fugyi-Vásárhely** környékéről kaphat szavazókat, de a magyarság kitart az ellenzékkel; külföldben mint a grófot ismerem, nincsenek politikai ambíciói, inkább a gazdaságát vezeti és pedig jól vezeti.

Bárádon Illés Bálintnak aligha lesz ellenjelöltje, de a mennyiben **Derecske** rendíthetetlen, hiába is lenne.

Ha igaz, hogy **Margittán** megint **Bakonyi** próbálkozik, **Örlei** nyugodt lehet; ott ellenzék a magyarság, de **Bakonyira** nem szavaz, veszélyes lenne **Vári-Szabó** Béla, de még inkább **Klobusiczky** Béla, de az aligha háborgatja **Örleit**.

Azt, hogy **Szunyogh** Szabolcs **Berettyó-Ujfaluban** próbálkozik, — nem hiszem; ha a mult összeirással nem boldogult, most még úgy sem; az erősen ellenzék kerület, hol csak a választók irtásával lehetett boldogulni.

Inkább vélem, hogy **Hosszu-Pályiban** próbálkozik, de ha **Nagy-Létát** el nem tudja vonni ott is remény nélkül, pedig ez az ott lakó **Marjai** ébersége mellett alig lesz lehető.

Belényesen **Beöthy** Algernon mandátuma attól függ, hogy gondolkozik a gör. kath. püspök, meg egy kicsit **Végseő** Gellért. Hogy volt-e ott, nem volt-e ott, nem kérdés. Ha ő nem lesz, román ember lesz.

Csékén **Fassie** Tódor biztos; **Dési** Gézát nem tudom ki találta ki, de meg sem kísérelheti, nem lesz ki fölléptesse; **Korda** Andor már egyszer föllépet, vissza is lépett, ilyen pucos után nehéz győzni.

Szalontán hogy **Lovassy** föllépjen, nem hiszem; de ha megkísérte, ott **Balogh** Lászlót nehéz lesz megbuktatni; **Szalonta**, **Sarkad**, **Kötegyán** meg nem rendül, akkor pedig a néhány román községgel nem lehet győzni, de meg már mondtam, a kuriai biráskodással ezeket csiklandós bevinni.

De ez mind csak hozzávetés; hogy a jövő év nyaráig hogy fejlődnek a dolgok, nem lehet tudni. ○

A perzsa sah elutazása.

Budapest, okt. 12.

Muzaffer-Ed-Din, a perzsák hatalmas fejedelme, ma délelőt hagyta el székesfővárosunkat.

A sah ma reggel fél 9 órakor kelt föl és reggeli után magához hívatta **Addine** de **Germain**-t, a hat esztendősen zeneművészt. A kis leány saját szerzeményét játszotta el zongorán a sah előtt, aki aranyéremmel tüntette ki és aranyban ötszáz koronát nyújtott át neki. Ezután **Szell** Kálmán miniszterelnök és **Széchenyi** Gyula, a király személye körüli miniszter tisztelettel a sahnál, hogy tőle elbúcsúzzanak.

Fél tizenegy óra volt, amikor a sah elhagyta lakását. A szálló előcsarnokába érve, az itt nagy számmal összegyűlt közönség lelkesen

megéljenezte. A sah katonácan köszönt és a szálló előtt várakozó négyülékes batárban helyezkedett el.

A sah kocsiját lovasrendőrök vették körül. A fogat megindult s az egész utvonalat óriási közönség lepte el. A saht mindenütt lelkesen megéljeneztek.

A keleti pályaudvar környékét már reggel megszállotta a diszruhás rendőrök serege, míg a Kerepesi-utat és a Baross-szobor környékét óriási sokaság lepte el. Mivel hivatalos búcsuzás nem volt, a pályaudvarban csak a vasut és a rendőrség képviselői jelentek meg.

A királyi váróterem előtt állott a sah különvonata, mely több udvari szalonkocsiból, első osztályu termes kocsiból, egy étkező és több teherkocsiból állott.

Muzaffer-Ed-Din sah és kísérete pár percczel tizenegy óra előtt érkezett a pályaházba, a hol a királyi váróteremben a szerb király küldöttét, dr. *Petronieres* udvari titkár fogadta és megbizta, hogy tolmácsolja üdvözlését *Sándor* szerb királynak és feleségének.

Majd meglepő könnyűséggel szalonkocsijába sietett, a melynek ablakából kihajolva, hosszú, élénk beszélgetést folytatott *Vámbery* Árminnal előbb perzsa, azután francia nyelven, úgy, hogy a sah kijelentéseit a körülállók is hallották.

— Örökké emlékemben marad Budapest, mert sehol sem fogadtak oly melegen, mint itt, — mondta hangosan a sah. Utazásomról könyvet írok, a melynek első példányát neked küldöm meg. Kérlek, fordítsd le azonnal magyar, francia és német nyelvre s küld el mindazoknak, a kiknek vendégszeretetét élveztem. Hadd lássák, hogy miként gondolkozom róluk. Különbösen írnék neked gyakran, mert állandó levelezésben akarok maradni véled.

Vámbery mély bókolatok közt hallgatta a szavakat, majd keleti szokás szerint áldást mondott a távozó fejedelemre:

— Az uristen legyen őrződ, nagy fejedelem és értesíts, ha szerencsésen megérkezel Teheránba!

A vonat ezután elindult és a sah barátosan köszöntgetett az éljenző közönségnek.

A sah egyenesen Bakuba utazik és onnan Tifliszen át Teheránba.

A sah búcsuzása előtt többeknek kijelentette, hogy e jövő nyáron ismét ellátogat Marienbadba, melynek vize teljesen helyreállította egészségét. S utazása közben ismét tíz napot fog tölteni Budapesten.

*

A sah ezuttal sem feledkezett meg a rendőrségről. Laky Imre rendőrfelügyelőt a IV-ik osztályu nap- és oroszlanrenddel tüntette ki, Reim István, Hutscheureiter Sándor lovag, Vashegyi Géza, Bialokenszky Gyula lovag, Stankó Sándor és Dézsi Péter detektívek aranyérmeket kaptak.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Okt. 14. A nagyvárad Kath. Kőr ünnepélye a Csarnok disztermében, d. u. 6 órakor.

Okt. 15. A Szigligeti színház megnyitása.

Okt. 16. Rendkívüli városi közgyűlés.

Okt. 18. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

Okt. 23. A Sebes-Körözs-társulat választmányi ülése d. e. 10 órakor és közgyűlés d. u. 8 órakor.

A bibornok a színházban.

Nagyvárad diszes új színháza már teljesen kész.

Tegnap délben magas vendég látogatta meg az új Muzsa-csarnokot. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök tekintette meg a diszes épületet.

Mivel a magas látogatásról előre tudomást szereztek, fogadására megjelent dr. *Bulyovszky* József polgármester, *Somogyi* Károly színigazgató, dr. *Hoványi* Géza, *Mezey* Mihály, *Kunz* Gusztáv, *Komlóssy* József, *Rimlér* Károly, *Busch* Dávid, *Lovas* Zsigmond, *Krubicza* József és még többen.

Déli 12 órakor érkezett meg a bibornok, *Felszer* Antal oldalkanonok kíséretében.

A színház keleti oldalán levő ajtón vezették be a gazdag díszítésű foyer-ba, majd felvonultak az emeletre, a hol a színpaddal szemben levő páholyt, melyet az Echerolles-család bérelt, tekintette meg a bibornok.

Megnézte ezután a város részére fentartott páholyt s meglepetésének adott kifejezést a kiváló elegancia és izléses berendezés, díszítés felett.

Somogyi Károly színigazgató bemutatott néhány igen szép díszletet az egyházfejedelemnek; a többek között egy szép parkot, várrészleteket, az esőt s a többi gépezeteket s meggyújtották a villanyos lámpákat.

Majd az összekötő folyósókon keresztül a színpadra kalauzolták ő Eminenciáját, a hol különösen az ügyelő és a világító berendezéseit tekintette meg érdeklődéssel s a mellék helyiségeket is megsejmelte.

Az egész látogatás alatt lekötözött szívélyességgel társalgott a bibornok a jelenlevőkkel; különösen *Somogyi* Károly színigazgatóval beszélgetett hosszasan.

Kifejezést adott meglepetésének a színház szépsége, csinosága felett; de kifejezte azon nézetét, hogy kicsi a nézőtér.

Kérdést intézett *Somogyi*hoz a bevételre nézve, amire a színigazgató azt válaszolta, hogy napi bevétel zsfolt ház mellett is csak 774 frt lehet s csak nagy igyekezettel s buzgalommal lehet egy nagy színtársulatot fentartani.

Mielőtt eltávozott volna a bibornok, megköszönte a kalauzolást s *Somogyi* Károly igazgatónak sikert kívánt, hogy a közönség tetszését megnyerje a társulat.

A látogatás után $\frac{1}{4}$ órakor visszakocsizott a bibornok a rezidenciába.

UJDONSAGOK.

* **Magyarok Nagyasszonya.** Holnap, vasárnap, a Magyarok Nagyasszonyának ünnepét üli a kath. egyház. Az ünnep alkalmából a székesegyházban ünnepélyes istentisztelet lesz s a szent misét dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok pontifikálja. Az istentisztelet alatt a székesegyházi ének- és zenekar a következő darabokat adja elő:

Szemethy: Ecce sacerdos.

Beliczay: Ünnepi miséje.

* * * O Gloria.

* Brosig: Benedicta et venerabilis.

Boldog asszony anyánk. (Régi magyar ének.)

* **Esküvő.** Diszes esküvő volt tegnapelőtt Kőrösladányban. A község több éven át volt posta-távirtda kiadónóját, *Csizmadia* Anna kisasszonyt vezette oltárhoz *Kreznerich* Sándor bánfalvai kántor-tanító. Az esketést a vőlegény nagybátyja: *Kreznerich* György plebános vezegte s szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

* **A király érkezése.** A király ma este fél kilenczkor indul el külön udvari vonaton Bécsből és egyenesen Gödöllőre utazik, a hová holnap, szombaton reggel hat órakor érkezik meg. Gödöllőre már megérkezett az udvartartás. A király körülbelül öt hetet tölt Gödöllőn, a honnan hetenként kétszer berándul a fővárosba s közben egy pár napra Bécsbe is fölutazik.

* **Főhercegnők a pápánál.** A Salzburger Kirchenzeitung tudósítást tesz közzé arról a kihallgatásról, melyben Alice főhercegnő, a toskánai nagyherceg neje, három leányával a pápánál részesült. A pápa mindenekelőtt azt a kérdést intézte a főhercegnőkhöz, hogy áll a katolikus egyetem ügye, melyet Salzburgban szándékoznak felállítani és azt a reményét fejezte ki, hogy ezt még ő megéri és az egyetemet megáldhatja. A pápa ezután a főhercegnők előtt mély sajnálatát fejezte ki az osztrák elszomorító állapotok felett, melyek megváltoztatását az osztrák vezető férfiak bátortalansága miatt remélni se lehet. A pápa végül megáldotta a főhercegnőket és így szólt hozzájuk:

— Menjete, leányaim és hirdessétek a világnak, hogy vannak még hercegnők, kik a pápát meglátogatni elég bátrak.

* **A villamos vasut szerződése.** Végre-valahára a nagyvárad villamos vasut ügye ismét előrehaladt egy lépéssel. Nagyvárad városa és a villamos vasutat építő nagyvárad gőzmozdonyu közuti vasuti társulat között pótszerződés jött létre a mostani gőzüzemű vonalaknak villamos üzemre leendő átalakítása tárgyában. A pótszerződés értelmében Nagyvárad városa lemond azon szerződésben biztosított jogáról, hogy a gőzüzemű vonalak már az 1932. évben a tulajdonába menjenek minden kártérítés nélkül, hanem 60 év múlva veszi át a város ezen átalakított vonalakat is az egész villamos vasutal.

Nagyvárad város közgyűlése április hónapban a pótszerződést elfogadta s azóta fenn volt jóváhagyás végett a belügyminiszteriumban és a kereskedelemügyi miniszteriumban. A napokban jeleztük budapesti tudósítónk értesítése nyomán, hogy a pótszerződés rövid időn belül jóvá lesz hagyva. A jóváhagyás már meg is érkezett a városhoz. A belügyminiszter tegnap a pótszerződést a jóváhagyási záradékkal ellátva leküldötte. Ezzel azonban még nincs végleg elintézve a villamos vasut ügye. A tulajdonképeni engedélyezési eljárás még ezután következik s mivel e felett is a belügyminiszteriumban fognak tárgyalásokat folytatni, bizonyára hónapokat vesz igénybe, míg az engedélyt megadják. A legjobb esetben csak tavasszal kezdhetnek az építéshez. A szerződés értelmében a társulat 16 hónap alatt (12 munkahónap és november-február téli hónap) köteles kiépíteni az egész villamos vasutat. Tehát a legjobb esetben sem nyílik meg a villamos vasut Nagyváradon a jövő évben.

* **Agyonverte a szomszédját.** Nap mint nap másról sem olvas az ember az újságokban, mint öngyilkosságról és gyilkosságokról. Az egyik meggondolatlanul eldobja magát az életet, a másik meg egy cső tengeriért leüti a szomszédját.

Most is ilyen szomorú esetről ad hirt *szokányi* (Biharmegye) tudósítónk. *Martyán* Miron gazdának szomszédos a földje a *Vlagyik* Péterével. Az

Öszön történt, hogy a Martján lovai betévedtek a Vlagyik kukoriczásába, s ott garázdálkodtak. Vlagyik ezen felgerjedve elhatározta, hogy szomszédját meg fogja korholni, miért nem vigyáz jobban a lovaira. Csakugyan úgy is tett. A napokban úgy este fele találkozott éppen a korcsmából jövő Martjánnal, s szemére vetette a károsodását. Martján, a ki egy kicsit pityókos volt, gorombán felelt vissza s ráadásul olyat vágott a Vlagyik fejére, hogy az összerogyott. Mikor ezt látta Martján, nem hogy abban hagyta volna a bántalmazást, hanem még a gyomrára ugrott ellenfelének s összetaposta, úgy, hogy rá egy napra Vlagyik behalt a sérülésekbe. A csendőrség a beismerésben lévő tettet elfogta, s átadta a belényesi járásbírósnak.

* **Életunt öregasszony.** Tegnap délután a Nagyhíd mellett nagy riadalom volt. *Oldh* Imréné 70 éves öreg asszony többek szemlétára belevetette magát a Körözsbe s ott is veszett volna, hogy ha az arra járó *Majos* Karácsony rendőr utána nem veti magát és ki nem menti. Az életunt asszonyt bevitték a Bihar megyei kórházba, a hol gondos ápolás alá vették.

* **Mérnökök a színházban.** Ma délelőtt 1/2 11 órakor *Kunz* Gusztáv a színház belső berendezését fogja a helybeli mérnök-egyesületnek bemutatni. Utána *Kádár* János bodegáját fogják bemutatni. Szóval két igen kellemes bemutatás lesz.

* **Lemondott ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Papp* József *szeghalmi* ügyvédet önkéntes lemondása következtében az ügyvédek lajstromából törölte.

* **Színész-vacsora.** A nagyvárad Szigligeti-színház megnyitása alkalmából a Nagyváradon fészket verő szintársulat ma a Fekete Sas termében ismerkedési estélyt rendez, melyre a színművészet barátait meghívóval kéri megjelenésre.

* **A megcsipett zsebmetsző.** *Klozik* István hetes a nagy piacra járt, hogy ruhát vegyen magának. Arra járt *Hubert* Sámuel csavargó is, a ki rögtön oda szegődött, s együtt válogatták a ruhát. A míg így vizsgálták, *Hubert* egy őrizetlen pillanatban *Klozik* zsebéből kicsente a tárczáját, mely 25 koronát tartalmazott, s azzal elillant. A káros csak akkor vette észre, mikor fizetni akart. Rögtön jelentést tett a rendőrségnél, s már sikerült is a jó madarat kézrekeríteni.

* **Az Erzsébet-városi templom fölszentelése.** Az Erzsébet-városi templom építésére felügyelő bizottság javaslatára a tanács az új templom fölszentelését november hónap 20-ára tűzte ki. A templom egészen készen van, csupán az orgona nincs még fölállítva, de október hónap 31-én azt is átadja a gyáros. A fölszentelést eredetileg Erzsébet napjára, nov. 19-ére tervezték, de minthogy ezen a napon a megboldogult királyné emlékére általánosan gyászmiséket tartanak, azért halasztották az ünnepséget egy nappal későbbre. A templom fölszentelését, az eddigi megállapodások szerint, maga *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás fogja végezni.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Schenker Mihály és családja fájdalomtelt szívvel tudatja a szerető jó sógor és rokon özv. Brunner Józsefné szül. Bojer Antóniának, I. szert. püspökségi uradalmi erdész özvegyének folyó év október hó 12-én éjjel 1 órakor életének 70-ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyane hó 13-án d. u. 1/4 órakor foguak a róm. kath. egyház szertartása szerint Nagy-Körözs-utca 562 számú háznál levő lakásán beszenteltetni és az olasz közsírkertben örök nyugaomra

tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat ugyan e hó 16-án d. e. 9 órakor fog az újvárosi plébánia-templomban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei iisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1900. október 12. Béke hamvaira!

* **Uj magyarok, uj magyar zászló, uj magyar czimer.** Ajánljuk a rendőrkapitány ur figyelmébe, könyököljön ki a rendőrség ablakába s nézzen körül. Ha semmi különöset nem vesz észre, nézzen át a Kossuth-utca másik oldalára s figyeljen meg egy ott lenő zászlócskát. Egyik tisztelt polgártársunk azzal ad kifejezést uj hazája iránti ragaszkodásának, hogy nemzetiszínű lobogót tűzött ki boltja ajtajába s annak közepére rápingált egy *mógendóvedel*. Ha ezt is észrevete a főkapitány ur, akkor emlékezzék meg róla, hogy a magyar zászlóra csak a magyar állam czimerét szabad rátenni, azon semmiféle mértani idomoknak helyük nincs. Mivel pedig az illető polgártárs valószínűleg nem mértani rajzot akart ezzel kiállítani, hanem tündetőleg az uj Magyarországnak szán uj lobogót és uj czimert: követeljük az illetőnek szigorú megbüntetését a magyar zászló megsértéséért, lealacsonyításáért. Kíváncsian várjuk ezek után, mit fog tenni a szemle után a főkapitány ur?

* **Kiállítás Kolozsivárt.** A kereskedelmi miniszternek határozott terve, hogy a Budapesten bemutatott textil ipar kiállítás Kolozsivárt is be legyen mutatva a Mátyás szobor leleplezése id jén. A kiállítás rendezése attól függ, hogy van-e Kolozsivárt, már előzetesen iránta kellő érdeklődés, vagy nem? A kiállításban a szorosan vett textil iparon kívül, a bőripari munkák, agyag és üvegtermék, valamint gépek is lennének bemutatva. Terveznek ezzel kapcsolatban egy helyi kiállítást is.

* **Öngyilkos asszony.** Keddi számunkban részletesen megemlékeztünk arról az öngyilkosságról, melyet Lengyel József czinege-utcai lakosnak a felesége ekkövetett. Mint értesültünk, a szerencsétlen asszony az erős sérülés folytán, melyet a maróug belső részében okozott, tegnap délelőtt meghalt.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **táv-irataink** szólnak:

A sanghaji lázadók.

London, okt. 12. (Saj. tud. távir.) A Morningpost jelenti Sanghaiból 10-iki kelettel: Az ország belsejében a zavarások még egyre tartanak. Azt mondják, hogy a szecsiváni lázadók száma több ezer emberre rug. Kvai alkirály azt táviratozta Csan-Csing-Tung hankaui alkirálynak, gondoskodjék róla, hogy a lázadók ne nyomulbassanak be Hupe tartományba. A kvantungi lázadást még nem fojtották el. — Ugyanennek a lapnak jelenti Pekingből 7-iki kelettel: Itt mostanában csak 1300 orosz van. Legnagyobb részök német parancsnokság alatt áll. — Li-Hung-Csang valószínűleg kedden érkezik ide.

Su tábornok csapatainak növelése.

London, október 12. (Saj. tud. távir.) A Daily Telegraph értesülése szerint az a hír, hogy Hongkongba még 10.000 embert kértek, helytelen. Ugyanennek a lapnak jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy Seng tavitáj táviratot kapott Su tábornoktól, a melyben a tábornak 100.000 embert kér a Kvangsi és Jünan tartományok délnyugati részében kitört lázadás elfojtására. Su-nak már 30.000 embere van.

Letartóztatások.

London, okt. 12. (Saját tud. távir.) A Reuter-ügynökség jelenti Hongkongból tegnapi kelettel: A rendőrség letartóztatta a Háromság-társaságnak három tagját. Más letartóztatások is várhatók. A nevezett titkos társaság tagokat toboroz Hongkongban. — A Chasseloup Loubet francia czirkálóhajó lepecsételt rendeletekkel elindult. A Peiho csapatszallító hajó Takuba ment.

Az alkirályok és a szövetségesek.

London, okt. 12. (Saját tud. távirata.) A Morningpost-nak jelenti Sanghaiból 10-iki kelettel: A jangcevígyi tartományok alkirályai a sanghai konzulokhoz jegyzéket intéztek, a melyben kijelentik, hogy ha a szövetségesek betörnek Santungba, ők ezt az eljárást helytelenítik, mert Juansikai a rendzavarások elfojtásában, tartományában nagy erélyességet tanúsított.

IRODALOM.

Országos Pázmány-Egyesület.

A kath. írók és hirlapírók egyesülete hivatalos közlönyének most jelent meg a második száma.

Érdekes közleményei közül első sorban *Margalits* Ede elnök, egyetemi tanár beszédét kell kiemelnünk, melyet annak idején az országos katolikus nagygyűlésen mondott. A gyújtó, szellemes, minden mondásában találó beszéd már akkor nagy feltűnést keltett ország-szerte; a »papagáj-korszak« kifejezés éppen szálló igévé vált. Megszivlelendő dolgokat mondott ugyanakkor a katolikus sajtóról *Tóth* János dr. is. Közli a lap *Majláth* Gusztáv gróf erdélyi püspök levelét, melyben az Országos Pázmány-Egyesület első számának megküldéséért köszönetet mond. A folyóiratot hivatalos közlések zárják be, köztük pályázati hirdetés Vörösmarty-tanulmányra.

A lapot az O. P.-E. tagjai ingyen kapják. Rendes tag minden katolikus író vagy hirlapíró, pártoló tag minden katolikus egyén lehet. A tagsági díj 12 korona.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt dohánytolvajok. *Bleyer* Ignác kiserbéli földbirtokos dohánytermelésénél voltak alkalmazva mint felesek *Szabó* Sándor és *Szítás* Gergely. Hanem a fele jövedelemmel nem voltak megelégedve úgy látszik, mert összebeszéltek Somogyi István, Csák Imre, Gál Balázs, Imre József és Gábor rábéli lakosokkal, kik mindannyian pipás emberek, hogy majd ők ketten lopnak dohányt, ezek meg majd olcsó pénzen megveszik azt, s így lepipálják az államot, mert jó és amellet olcsó dohányt szivnak.

A megalakult konzorcium csakugyan végre is hajtotta a tervet. *Szabó* és *Szítás* elemeltek 74 kötél dohányt egy szép éjjelen, a szövetséges társak pedig megvásárolták potom áron. Azonban kitudódott a turpisság, s a szövetséget tagjai a törvény elé kerültek. Tegnap tárgyalta a kir. törvényszék büntető tanácsa *Nagy* József kir. törvényszéki bíró elnöklésével az ügyet, s *Szabó* Sándort 2 havi, *Szítás* Gergelyt és Somogyi Istvánt 4 havi, a többit pedig 2-2 heti fozházbüntetéssel sújtotta, az első lopás, az utóbbiakat pedig orgazdaság vétségében mondván ki bűnösöknek. Somogyi és *Szítás* felebbeztek, a többiek megnyugodtak.

TANUGY.

A Tanítók Köre közgyűlése elmarad.

A Nagyváradi Tanítók Köre tegnap d. u. Stark Gyula elnöklete alatt rövid gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy az évi közgyűlést nem 13-án, hanem október 20-án d. u. 6 órakor fogják közbejött akadályok miatt megtartani.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.
Francziából fordította: K-6.

64.

— Elmondom hát. Ön gondolhatja, hogy ilyen apró állomáson éjszaka nincs utas. Az ön által meghatározott időben azonban mégis volt egy. Irodámban vártam a két óra 50 perces vonat érkezését, a tűz mellé húzódtam, mert nagyon hideg volt, egyszerre egy ember jött és harmad osztályu jegyet kért Poissy-ig.

— Poissy-ig? kérdeztem lehangoltan.
— Igen, bizonyos vagyok benne, mert életemben először adtam jegyet erre a helyre, de meg azért is, mert másnap nagyon emlékezetes dolgot tudtam meg.

— Mi volt az?
— Másnap reggel megtudtam, hogy Ledoux urat, a balnyi-i közjegyzőt megölték a szobájában. Mindjárt a Poissy-ba utazó emberre gondoltam, annál is inkább, mert az feltűnően igyekezett magát elrejtetni.

Megvallom, főnököm, erre a hirre alig tudtam visszafojtani egy örömközlést. Egy bűntény Balnyban s a gyilkosnak vélt minden valószínűség szerint Lauiger! . . .

Félszakítottam az állomásfőnököt:
— Nem emlékszik, hogyan volt ez az ember öltözve?

— Csak egy pillanatig láttam, s mint felszállt a vonatra. Azt hiszem fekete ruhája volt, de azt biztosan tudom, hogy a fején nagy szőrsapka volt.

Tehát minden rendben lett volna, csak még azzal kellett tisztára jönnöm, hogyan jött Lauiger Poissyból Párisba.

— Kedves uram, szóltam, nem tudná-e nekem pontosan megmondani, mikor érkezhetett az az utas, ha a következő vonattal tovább ment, Poissyból Párisba?

— Mindjárt megnézem a táblázatban.
Bementünk az állomásfőnök irodájába.
— Hét óra 45 perczkor, — felelt, miután kikereste az adatokat.

Most már föltétlenül bizonyos voltam.
— Bejelentette ön ezeket a dolgokat a bíróságnál? kérdeztem még.

— Nem, engem senki sem kérdezett, felelt a jámbor ember naiv hangon.
Megköszöntem a főnök szivességét és a lehető legrövidebb uton Balny felé tartottam.

Utközben gondolkodtam azon, a mit az állomáson hallottam a balnyi bűntényről, az ismeretlen ember utazásáról; eszembe jutott, hogy annak idején a lapokban sokat olvastam ezen gyilkosságról, melynek elkövetője ma is ismeretlen, pedig a legidősebb kopók egyike szagolta a nyomát: Bavrel.

— Nagyon érdekes, szólt közbe Jaumard, ki figyelmesen hallgatta Lerouge beszédjét, de türelmetlen volt lassúsága és szószaporitása miatt, — hanem siess vele, kérlek, jobban!

— Főnököm, ön nagyon türelmetlen, de hadd folytassam:

Két óra mulva Balnyba érkeztem, megszállítottam egy kamaszt, hogy vigye a csomagomat és vezessen egy szállodába.

— A »Merész Kakas«-ba? kérdezte.
— Nem bánom, ha az a legjobb.

A szállodába érve, szobát kértem és rendbe hoztam a toalettemet, azután ebéd előtt még egyet sétáltam a városkában. Tudja kivel találkoztam a főtéren?

— Vajjon kivel.
— Frémont békebiróval.
— Honnan tudad, hogy ő az?
— Láttam, hogy mindenki köszönt egy alacsony, ősz embernek, megkérdeztem hát, hogy ki az?
Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Ülés a főrendiházban.

Budapest, okt. 12. (Saját tud. távir.) A főrendiházban a holnap ülésen Kiss Aron korelnök fog elnökölni. Mindjárt az ülés elején felolvassák az elnök kinevezéseket, mire Ernuszt Kelemen alelnök veszi át az ülés vezetését. Csáky gróf csak az új ülészakban fog elnökölni.

Apponyi és Zombor.

Zombor, okt. 12. (Saját tud. táv.) A régi nemzeti párt a közgyűlésen indítványozták, hogy Apponyinak üdvözlő táviratot küldjenek. A bánffyista érzelmű választmány azonban elutasította az indítványt, mi kinos meglepetést szült.

A Cziráky grófok gyásza.

Csorna, október 12. (Saját tud. táv.) Cziráky Béla grófnak, az aranygyapjas rend vitézének elsőszülött fia, Miklós, 20 éves korában Dénesfán hagymázban elhunyt.

Búr győzelem.

King Williamstown, okt. 12. (Saj. tud. táv.) A Mercur című lap Bethulieből a következő táviratot kapta: A búrok tegnap elfogtak egy 12 milicia-atonából álló előőrsöt, a melyből négy ember megsebesült. A búroknak is volt négy sebesültjük. A búrok azonkívül Bethulietől Eszakra 600 méternyi vonalon elpusztították a vasutat.

Elhunyt földbirtokos.

Székelyudvarhely, okt. 12. (Saj. tud. táv.) Vargyassy Elek főrendiházi tagnak Dániel nevű fia, ki olaszteleki nagybirtokos, tegnap este vérmérgezésben meghalt. Az elhunytat felesége és kis fia gyászolja.

Szerencsétlenül járt állatszelistő.

Budapest, okt. 12. (Saját tud. távir.) Szobin Mátyás állatszelistőt az állatkert egyik ketrecében három párducz megtámadta. Ő ugyan rögtön a kijáráthoz ugrott, de a fenevadak azért fejét, karját s czombját mégis összeharapták. Rögtön kórházba szállították, hol gondos ápolás alá vették. Életben maradásához nincs remény.

Szenzációs házasság.

Bécs, október 12. (Saját tud. távirata.) Oriási föltűnést keltett az a hír, hogy Wiederhofer báró, királyunk személyorvosa, elvette a nála alkalmazásban levő 42 éves nevelőnőt, Koskus Rózát. S a mi még növeli a dolog érdekességét, a házasságkötés tizennégy nappal előbb titokban történt meg.

NYILTTÉR*.

Felhívás.

Valami jóakaróm czimemre egy névtelen levelet: egy képes levelezőlapot küldött, a mely telve ocsmány rágalmakkal. Miután ezért törvényes felelősségre akarom vonni, felhívom az illetőt, hogy magát, ha van bátorsága és nem gyáva, nevezze meg.

Nagyvárad, 1900. okt. 11.

Lówy Dezső,
cipész mester.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

KOZGAZDASAG.

A papír-buza. A »Biharmegyei Gazdasági Egyesület« legutóbbi ülése alkalmából megemlékezünk arról a feliratról, a melyet az egyesület a gabona határidő-tűzlet szabályainak módosítása tárgyában intéz a miniszterhez. Ez a felirat olyan felibe akarja a gabona-tőzsdén a papír-buzával üzött visszaéléseket korlátozni, ahelyett, hogy a papír-buza eltörlését sürgetné. A gazdasági egyesület a feliratot megküldötte pártolás végett Nagyvárad város és Biharmegye törvényhatóságának.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, okt. 12.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.49
Buza júniusra	—	—	—	—	—	7.95
Tengeri	—	—	—	—	—	5.04
Rozs okt.	—	—	—	—	—	7.18
Zab okt.	—	—	—	—	—	5.31
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 12.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	648.50
Magyar hitel	—	—	—	—	—	653.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	653.25
Rimamurányi	—	—	—	—	—	508.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	426.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 12-én.

Magyar aranyjradék 4%	—	—	—	—	—	94.70
Magyar koronajradék	—	—	—	—	—	90.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	—	100.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	89.85
Italméresi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	98.35
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	163.—
Tiszaszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	188.50
Osztrák jradék papirban	—	—	—	—	—	96.75
Osztrák jradék ezüstben	—	—	—	—	—	96.75
Osztrák jradék aranyban	—	—	—	—	—	96.—
Osztrák korona jradék	—	—	—	—	—	97.15
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	181.25
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	—	16.95
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	—	654.—
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	—	—	647.—
Párisi vista	—	—	—	—	—	96.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	—	19.29
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	118.20
London vista	—	—	—	—	—	242.10
20 márkás arany	—	—	—	—	—	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

Császár Ferenc urnak, Szombat-hely. A nagy csapásban résztvevő őszinte szívvvel osztozunk s egyuttal köszönetünket küldjük a szíves értesítésért.

A szerkesztőség levelezése:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.								
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08		
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	11 14	7 16	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41		
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—		
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.								
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02		
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01		
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48		
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.								
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.					V. v.	V. v.
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta-	5 25	1 05			
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	10 18	5 16	Vértés ind.	—	—			
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	10 28	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30			
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Pályi >	10 45	5 48	H.-Bagos >	6 18	2 05			
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	M.-Pályi >	10 57	5 59	Sáránd >	6 40	2 29			
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29			
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Vértés érk.	11 16	6 18	Debreczen é.	7 18	3 13			
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd—Derecske.								
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03		Sz. v.	Sz. v.					Sz. v.	Sz. v.
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szolnok >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49			
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 16	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09			
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	Derecske—Sáránd.								
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38		V. v.	V. v.					V. v.	V. v.
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49			

Nagyvárad—Szeged				Szeged—Nagyvárad				Nagyvárad—Arad				Arad—Nagyvárad			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalón >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 21
Oroháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 56
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Csaba >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Kétegyháza >	—	—	—	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 39

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.											
	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Tv. sz. sz.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.								
Nagyvárad ind.	5 35	2 40	—	Vaskóh ind.	4 —	2 55	—	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	—	Érmihályfalva ind.	6 10	5 20	—								
V.-Velence >	5 47	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	4 12	3 08	—	B.-Püspöki >	4 30	7 10	—	Érselind >	6 40	6 —	—								
Félix-Fürdő >	6 11	3 13	—	Szudrics >	4 39	3 37	—	Bihar >	4 50	7 36	—	Székelyhid >	7 10	6 48	—								
Kardó >	6 26	3 27	—	Belényes >	5 07	4 16	—	Paptamási >	5 14	8 05	—	Nagykágya >	7 22	7 02	—								
Nyárló >	7 07	4 07	—	Sonkolyos >	5 28	4 39	—	Gyapoly >	5 27	8 21	—	B.-Diószeg >	7 35	7 22	—								
Magyar-Gyepes >	7 19	4 18	—	Belényes-Ujlak >	5 49	4 51	—	B.-Diószeg >	5 43	8 44	—	Gyapoly >	7 50	7 40	—								
Tasádfő >	7 34	4 32	—	Sólyom >	5 49	5 01	—	Nagykágya >	5 55	8 59	—	Paptamási >	8 11	8 08	—								
Drág-Cséke >	7 55	4 46	—	Gyanta >	6 05	5 22	—	Székelyhid >	6 24	9 32	—	Bihar >	8 29	8 33	—								
Magyar-Cséke >	8 12	5 01	—	Hollód >	6 26	5 43	—	Érselind >	6 45	10 —	—	B.-Püspöki >	8 52	8 58	—								
Dused >	8 25	5 13	—	Szombatság-Rogoz >	6 40	6 —	—	Érmihályfalva érk.	7 15	10 36	—	Nagyvárad érk.	9 06	9 15	—								
Szombatság-Rogoz >	9 02	5 47	—	Dused >	7 01	6 29	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Rogoz—Szombatság.							
Hollód >	9 15	5 59	—	Magyar-Cséke >	7 37	7 08	—		V. v.	Tv. sz. sz.					V. v.	Tv. sz. sz.							
Gyanta >	9 29	6 12	—	Drág-Cséke >	7 56	7 33	—	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	Dobrest ind.	6 06	4 22										
Sólyom >	9 55	6 36	—	Tasádfő >	8 10	7 47	—	Nánhegyesel >	9 36	7 01	Nánhegyesel >	6 16	4 32										
Borz >	10 10	6 50	—	Magyar-Gyepes >	8 24	8 02	—	Dobrest >	9 46	7 11	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56										
Belényes-Ujlak >	10 22	7 01	—	Nyárló >	8 34	8 13	—																
Sonkolyos >	10 35	7 13	—	Kardó >	8 57	8 36	—																
Belényes >	11 21	7 47	—	Félix-Fürdő >	9 10	8 49	—																
Szudrics >	11 44	8 09	—	V.-Velence >	9 31	9 10	—																
Lunka-Rézbánya >	12 13	8 34	—	Nagyvárad érk.	9 41	9 21	—																
Vaskóh >	12 29	8 49	—																				

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 —	—	Gyoma ind.	3 40	2 30	—	Vésztő ind.	4 45	5 27	—	Hollód ind.	4 35	12 05	—
Ósi >	6 09	2 14	—	Ózed >	4 07	2 54	—	Okány >	5 07	5 49	—	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17	—
Uj-Palota >	6 24	2 29	—	Déva-Ványa >	4 37	3 26	—	Gyanta >	5 23	6 07	—	Rippa >	5 02	12 39	—
Gyires >	6 41	2 42	—	Kéthalom >	4 54	3 43	—	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	—	Tenke >	5 24	1 17	—
Kőrösszeg >	7 02	3 01	—	Körös-Ladány >	5 13	4 06	—	Méhkerék >	5 52	6 36	—	Fekete-Tót >	5 44	1 39	—
Szakál >	7 39	3 31	—	Szeghalom >	5 40	4 38	—	Kötegyán >	6 —	6 45	—	Fekete-Bátor >	6 06	2 07	—
Nagy-Tóti >	7 55	3 47	—	Vésztő >	6 12	5 22	—	Kötegyán ind.	6 16	6 57	—	Árpád >	6 16	2 18	—
Komádi >	8 25	3 59	—	Kót >	6 38	5 32	—	Pósa >	6 29	7 12	—	Árpád-Gyarak >	6 25	2 28	—
Iráz >	8 42	4 16	—	Iráz >	6 52	6 07	—	Ilye >	6 48	7 24	—	Csegöd >	6 34	2 38	—
Kót >	9 19	4 39	—	Komádi >	7 10	6 38	—	Csegöd >	7 02	7 39	—	Ilye >	6 57	2 58	—
Vésztő >	9 44	5 10	—	Nagy-Tóti >	7 22	6 50	—	Erdő-Gyarak >	7 12	7 49	—	Pósa >	7 07	3 09	—
Szeghalom >	10 34	5 55	—	Szakál >	7 48	7 23	—	Árpád >	7 21	7 59	—	Kötegyán >	7 19	3 22	—
Körös-Ladány >	11 —	6 12	—	Gyires >	8 11	7 47	—	Fekete-Bátor >	7 39	8 20	—	Kötegyán ind.	8 06	3 42	—
Kéthalom >	11 18	6 30	—	Uj-Palota >	8 33	8 12	—	Fekete-Tót >	7 52	8 35	—	Méhkerék >	8 15	3 52	—
Déva-Ványa >	12 03	6 55	—	Ósi >	8 47	8 27	—	Tenke >	8 15	9 03	—	Sarkad-Keresztur >	8 33	4 12	—
Ózed															